

Talepunkt til samråd i Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget d. 27. oktober 2016

14. oktober 2016
F5, BBP, JOMOL

Samrådsspørgsmål AJ:

"I et kommende samråd bedes ministeren orientere om danske prioriteter på ministerens område i relation til EU-arbejdet, og om de for udvalget relevante sager i forhold til det aktuelle EU-formandskabs prioriteter."

Indledning:

Tak for muligheden for at komme her i dag. Jeg vil orientere udvalget om relevante EU-sager på vores fælles område under det aktuelle formandskab (Slovakiet). Det gælder især de finansielle sager med tilknytning til bankunionen og kapitalkrav, kapitalmarkedsunionen og bekæmpelse af terrorfinansiering. Derudover vil arbejdet med forlængelse og styrkelse af den europæiske investeringsfond (EFSI) også blive prioriteret.

Generelt om det finansielle område

EU har i de seneste mange år arbejdet med at vedtage ny finansiell regulering som reaktion på krisen. Arbejdet er nået meget langt. Der ventes færre nye forslag fremadrettet end i de seneste år, men der vil dog stadig være vigtige nye sager på området. Målet er fortsat finansiell stabilitet, vækst og beskæftigelse.

Jeg mødtes i september med den nye kommissær, som har ansvar på det finansielle område, viceformand Valdis Dombrovskis. Vi havde lejlighed til at drøfte de danske prioriteter for den finansielle regulering. Konkret drøftede vi især gennemførelsen af Basel-standarder i EU. Den sag vil jeg vende tilbage til om lidt.

Briternes beslutning om at forlade EU har selvfølgelig stor betydning for EU-samarbejdet og vil påvirke vores arbejde i lang tid fremover. Det gælder også sagerne på det finansielle område. Den konkrete betydning er svær at vurdere endnu.

Bankunionen

Det aktuelle formandskab vil prioritere arbejdet med at gennemføre allerede aftalte elementer i bankunionen. Lige nu deltager kun eurolande i bankunionen, men ikke-eurolande kan deltage, hvis de vil.

Alle EU-lande skal implementere centrale finansielle EU-direktiver, som også udgør grundlaget for bankunionen. Det drejer sig bl.a. om direktivet om krisehåndtering af nødlidende banker (BRRD), der indfører princippet om "bail-in" i alle EU-lande. Det vil sige princippet om, at tab ved håndtering af en nødlidende bank skal bæres af bankens egne aktionærer og kreditorer. Det gælder også indskydergarantidirektivet (DGSD) med fælles rammer for de nationale indskydergarantiordninger.

EU-landene er tæt på at være i mål med disse tiltag. Danmark har (pr. 1. juni 2015) implementeret de relevante direktiver (BRRD og DGSD).

Bankunionens deltagerlande er også ved at etablere såkaldt offentlig "brofinansiering" til den fælles afviklingsfond. Brofinansieringen består af nationale kreditter til deres egen nationale afdeling i den fælles fond. Brofinansieringen skal som sidste udvej sikre midlertidig støtte til håndtering af en nødlidende bank, hvis bail-in og sektorens egne midler i afviklingsfonden ikke er nok. Støtten kan fx være i form af lån, der skal forrentes og tilbagebetales.

Styrkelse af bankunionen og kapitalkrav

EU-landene er også i gang med at drøfte en yderligere styrkelse af bankunionen. Det består i en fælles indskydergaranti (EDIS) kombineret med tiltag til at reducere risici for finansielle kriser yderligere.

Flere af tiltagene til risikoreduktion vil gælde for alle EU-lande, selv om de også udgør en del af styrkelsen af bankunionen. Vi er jo alle en del af det indre marked med fælles EU-lovgivning, herunder for finansielle tjenester. Vi vil derfor deltage i forhandlingerne og blive omfattet af disse tiltag, uanset om vi deltager i bankunionen eller står uden for.

ECOFIN vedtog i juni en køreplan for, hvordan der skal arbejdes videre med både den fælles indskydergaranti og risikoreduktionstiltag. Køreplanen indebærer, at *politiske* drøftelser om den fælles indskydergaranti startes, når der er gennemført tilstrækkelig risikoreduktion. Der er vi ikke endnu. De *tekniske* drøftelser om den fælles indskydergaranti er startet, mens der endnu udestår konkrete forslag til risikoreduktion.

Køreplanen lægger også op til, at EU-landene skal påbegynde arbejdet med udformningen af en permanent offentlig bagstopper for den fælles afviklingsfond (dvs. en permanent afløser for den midlertidige brofinansiering). Bagstopperen skal kunne yde midlertidig offentlig støtte, hvis bail-in og midlerne i den sektorfinansierede afviklingsfond ikke er tilstrækkeligt til at håndtere en nødlidende bank. Arbejdet vil formentlig blive indledt senere i år, når alle EU-lande har gennemført BRRD.

Et vigtigt risikoreduktionstiltag vil være en revision af EU's kapitalkrav (CRR/CRD IV) og regler vedr. håndtering af nødlidende banker (BRRD). Kommissionen ventes at fremsætte forslag inden udgangen af i år.

Forslaget vil blandt andet indføre nogle krav fra de såkaldte "Basel III"-standarder, som endnu ikke er implementeret i EU. Det gælder blandt andet et muligt gearingskrav, dvs. et krav til et instituts kapital i forhold til instituttets ikke-risikovægtede aktiver.

Det gælder derudover et krav til stabil finansiering (NSFR). Kravet om stabil finansiering skal sikre, at institutternes udlån og andre aktiver i højere grad skal være finansieret af finansieringskilder med tilstrækkeligt lange løbetider. Revisionen af kapitalkravsreglerne ventes også at indføre et krav om mere tabsabsorberende kapital (TLAC) i institutterne.

Basel-komitéen arbejder derudover aktuelt på nye standarder, de såkaldte "Basel IV"-standarder, som i udgangspunktet skal være færdige ultimo i år. De omfatter bl.a. nye "kapitalgulve". Det er – ligesom gearingskravet – i praksis et minimumsniveau for et instituts kapital, uafhængig af risikoen ved instituttets udlån mv. Basel IV-standarderne ventes ikke at indgå i det forslag til revision af EU's kapitalkrav, som kommer i år. Disse standarder ventes at tidligst at indgå i EU-forslag i 2017, men muligvis først senere.

Hvis Basel-standarder og deraf følgende EU-krav udformes hensigtsmæssigt kan de styrke den finansielle stabilitet. Det er et formål, vi støtter, så længe det giver merværdi. Der er dog en risiko for, at standarderne kan give problemer for særligt danske realkreditinstitutter, hvis de ikke udformes hensigtsmæssigt.

Det er særligt det reviderede kapitalgulv, som er et problem. Kapitalgulvet kan betyde væsentligt højere kapitalkrav for særligt de danske realkreditinstitutter, fordi det sætter krav til et vist minimumsniveau af kapital, uanset hvor lave risici instituttet har. Det er særligt et problem for realkrediten, fordi den aktuelt har relativt lave kapitalniveauer, som dog netop modsvares af forretningsmodellens lave risici ved sine udlån.

Vi arbejder derfor løbende aktivt på denne sag. Det er i den forbindelse positivt, at køreplanen om bankunionen (blandt andet på dansk foranledning) understreger, at der skal tages hensyn til særlige europæiske forhold, når Basel-standarder indføres i EU. Det var også denne sag, der var det helt centrale emne for mit møde med kommissær Dombrovskis. Det er meget positivt, at kommissæren også selv har lagt vægt på det.

På ECOFIN i juli vedtog vi konklusioner, der blandt andet lagde vægt på, at de nye standarder ikke skal betyde en væsentlig forhøjelse af de samlede kapitalkrav for den europæiske banksektor. Desuden skal kapitalkravene generelt fortsat tage højde for forskelle i risiko. Det er prioriteter, som vi fra dansk side i høj grad støtter.

Regeringen arbejder hårdt for at sikre, at reglerne tager hensyn til dansk realkredit. Vi vil løbende orientere Folketinget, når der er nyt i sagen.

Kapitalmarkedsunionen

Kapitalmarkedsunionen vil være en vigtig prioritet i de kommende år. Det er et initiativ for alle EU-lande. Dybest set handler kapitalmarkedsunionen om at videreudvikle det finansielle indre marked og at skabe mere effektive kapitalmarkeder til gavn for borgere og virksomheder, vækst og arbejdspladser. Det skal være lettere for virksomheder at finansiere sig på

tværs af EU-landene, og det skal være lettere for investorer at placere deres penge på tværs af EU-landene.

Kapitalmarkedsunionen er en samlebetegnelse for en række initiativer, hvor nogle er i gang, mens andre vil komme i de kommende år. Jeg vil uddybe nogle udvalgte af dem.

På ECOFIN i juni blev vi enige om en forhandlingsposition angående Kommissionens forslag til en ny prospektforordning, og der forhandles nu med Europa-Parlamentet. Forordningen fastlægger regler for den information, udstedere skal give investorer, når værdipapirer udbydes. Forslaget skal gøre det mindre byrdefyldt for små og mellemstore virksomheder at udstede værdipapirer, samtidig med at investorbekskyttelsen sikres.

Vi blev i juni også enige om Kommissionens forslag om en forordning om pengemarkedsforeninger (MMF), som ligeledes forhandles med Europa-Parlamentet. Pengemarkedsforeninger er en type investeringsforeninger med lav risiko. Foreningerne placerer deres midler i bankindsud eller fx korte statsobligationer. Forslaget skal gøre indskud i foreningerne til mere sikre investeringer. Der er i øjeblikket ingen danske pengemarkedsforeninger.

Kommissionen ventes senere i år at fremsætte forslag vedr. virksomheders restrukturering i forbindelse med insolvens. Det skal understøtte mere ens og effektive rammer i EU-landene. Kommissionen mener, at nationale forskelle i rammer for insolvens skaber u hensigtsmæssige barrierer for, at fx banker kan geninddrive fordringer og virksomheder kan restruktureres. Kommissionen har givet udtryk for, at forslaget vil være principbaseret og bygge på velfungerende nationale regimer. Derfor vil forslaget formentlig ikke indebære en egentlig harmonisering.

Kommissionen har også gennemført en høring om en mulig fælles EU-ramme for såkaldt "dækkede obligationer", fx danske realkreditobligationer. Kommissionens hensigt er at basere evt. tiltag på erfaringer fra vel-fungerende nationale markeder. Det er endnu helt åbent, hvad der vil skulle ligge i en sådan fælles EU-ramme. Kommissionen vil på basis af høringssvarene tage stilling til, om der er behov for et lovinitiativ for at understøtte udviklingen af et fælles marked for dækkede obligationer i EU.

Regeringen støtter kapitalmarkedsunionen, som kan blive et vigtigt initiativ til at levere konkrete resultater for EU's borgere og virksomheder.

Bekæmpelse af terrorfinansiering

Formandskabet ventes også at prioritere arbejdet med Kommissionens forslag til revision af det fjerde hvidvaskdirektiv fra juli i år. Forslaget skal yderligere stramme hvidvaskreglerne og optrappe kampen mod terrorfinansiering, hvidvask og skatteunddragelse. Alle EU-lande skal oprette nationale centrale registre over bank- og betalingskonti og skal udveksle informationer om selskabers reelle ejere.

Regeringen støtter naturligvis formålet om at bekæmpe terrorfinansiering. Vi er generelt positive overfor Kommissionens forslag. Regeringen lægger samtidig generelt vægt på, at tiltagene skal være afbalancerede og ikke medføre unødige administrative byrder.

Den europæiske investeringsfond (EFSI)

Kommissionen har i september i år fremsat forslag til forlængelse og styrkelse af den europæiske investeringsfond, EFSI. Forslaget skal nu forhandles i Rådet og Europa-Parlamentet.

Kommissionen foreslår særligt, at investeringsperioden for EFSI forlænges fra juli 2019 til udgangen af 2020, hvor perioden for den nuværende flerårige finansielle ramme (MFF) slutter. Kommissionen foreslår også, at EU-garantien til EIB, som EFSI bygger på, forhøjes fra 16 til 26 mia. euro. Dette vil kræve en yderligere hensættelse af EU-midler på 1,1 mia. euro i tillæg til de 8 mia. euro, som allerede er hensat fra EU's budget til EFSI. Kommissionen foreslår også at fokusere EFSI mere klart på investeringer, som ikke ellers ville være blevet gennemført.

EFSI har allerede bidraget til investeringerne i EU. Kommissionen vil med sit forslag skabe 500 mia. euro i investeringer frem til ultimo 2020. Det er 185 mia. euro yderligere investeringer end i den oprindelige EFSI.

Regeringen støtter EU's investeringsplan, som EFSI er en vigtig del af. Der udestår dog fortsat en grundig og uafhængig evaluering af EFSI, som ventes inden udgangen af i år. Vi og mange andre lande lægger vægt på, at beslutninger om forslaget må afhænge af evalueringen. Regeringen lægger også vægt på, at yderligere finansiering til EFSI findes via omprioriteringer inden for EU's budget. Der lægges afgørende vægt på, at finansieringen respekterer EU's udgiftslofter.

Afslutning

Der er således et vigtigt arbejde i gang på udvalgets område, som ventes fortsat under de kommende formandskaber.

Tak for ordet.